

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Tarbijakaitse seaduse muudatused direktiivi 2019/2161 ülevõtmisel

Merike Koppel, MKM
Kristina Jerjomina, MKM

21.03.2022

Miks on muudatusi vaja?

- Ajakohastada tarbijakaitsenorme ja tagada paremini nende täitmine kooskõlas **direktiivi (EL) 2019/2161 ülevõtmisega**. Direktiiviga muudetakse nelja kehtivat direktiivi, mis Eesti õigusesse on üle võetud võlaõigusseadusega ja tarbijakaitseseadusega.
- Muuta tarbijatele selgemaks ja läbipaistvamaks veebipõhine ostlemine internetipõhistes kauplemiskohtades (kaup24.ee, osta.ee, Amazone, e-Bay, booking.com) ja veebipõhiste otsinguvõimaluste kasutamine
 - ✓ tarbijale ei ole selge, kuidas kujuneb otsingutulemusena esitatud pakkumiste järjestus
 - ✓ on keeruline aru saada, kes on veebis sõlmitud lepingu teiseks pooleks
- Tagada tarbijate parem kaitse ebaausate kauplemisvõtete eest
 - ✓ allahindluste ja hinnaeelisega eksitamine
 - ✓ tarbijate esitatud arvustuste ja hinnangutega eksitamine
- Lahendada tarbijakaitseõiguse tõhusa rakendamise takistused võrdsete konkurentsivõimaluste tagamiseks
 - ✓ tõhusate ja proportsionaalsete karistuste puudumine, et rikkumisi ära hoida

Millal muudatused jõustuvad?

- Seadus jõustub 28. mail 2022
- Eraldi menetluses on hinna alandamist puudutav määrus.

Planeeritud jõustumata samuti 28. maist 2022

Keda ja kuidas muudatused puudutavad?

- Kauplejad, sh veebikauplejad ja internetipõhise kauplemiskoha pidajad ning
- võrdlusportaalide haldajad

Muudatustega kaasnevad mõjud:

- Otsene majanduslik mõju internetipõhise kauplemiskoha pidajale, otsingufunktsiooni kasutamist võimaldavate ja tarbijate arvustusi avaldavatele veebikauplejatel (ühekorde teabe esitamise kohustus);
- Kaudne majanduslik mõju kauplejatele seoses allahindluskampaaniatega (mõju puudub, kui sama toote puhul kahe erineva allahindluskampaania vahel vähemalt 30 päeva);

Millised on olulisemad muudatused? (1/2)

- Internetipõhise kauplemiskoha pidaja kohustus esitada teavet pakkujaks oleva isiku kohta, **kas pakkujaks on kaupleja või teine tarbija** (lähtuvalt kaupa pakkuva isiku avaldusest).
- Veebipõhise otsingufunktsiooni pakkujale kohustus esitada teave peamiste parameetrite kohta, mille alusel **kujuneb tarbija otsingu tulemusena esitatav pakkumiste järjestus**.
- Keeld müüa edasi **internetirobotite (botid) abil hangitud pileteid**.
- Keeld väita või jätta mulje, et **kaupade/teenuste kohta esitatud arvustused on kaupa/teenust tegelikult ostnud või kasutanud tarbijatelt**, kui selle kontrollimiseks ei ole kaupleja rakendanud mõistlikke meetmeid ning keeld esitada **libaarvustusi või väärkasutada tarbija arvustust**.

Millised on olulisemad muudatused? (2/2)

- Nõue, et kaupleja esitab hinna alandamise teates ka varasema hinna
- Kauba ja teenuse hinna avaldamist reguleerib täpsemalt majandus- ja taristuministri määrus, millega kehtestatakse täpsemad nõuded:
 - Varasemaks hinnaks on alandamisele eelnenud 30 päeva jooksul kohaldatud madalaim hind;
 - Erisus uute kaupade (varasem hind on eelnenud 7 päeva madalaim hind) ning kiiresti riknevate/aeguvate kaupade korral (varasem hind on allahindlusele eelnenud hind);
- Uued väärteokoosseisud võlaõigusseaduses sätestatud nõuete rikkumise korral ja suurendatakse väärteo eest ettenähtud rahatrahvi ülemmäärasid.

Läbipaistvusnõuded

Teave makstud reklaami ja tasulise järjestuse kohta (§ 16 lg 8 p 11¹)

- Tuleb avalikustada, et reklaami eest või kõrgema koha eest otsingutulemuste järjestuses on makstud. Kui ei, siis alati eksitav kauplemissvõte
- Reklaami lisamine ja järjestuse eest maksmine ei ole keelatud. Vaja teavitada.
- Nii otsesed kui kaudsed maksed (Kaudne nt suurem vahendustasu kõrgema koha eest)
- Selgelt ja nähtavalt, mitte peidetult müügingimustes

Kes peab makstud reklaami või tasulise järjestuse teavet avalikustama?

- Kõik ettevõtjad, kes pakuvad võimalust otsida veebipõhiselt tooteid (st kaupu, teenuseid, digitaalset sisu), nt internetipõhised kauplemiskohad, otsingumootorid, otsingumootorid ja võrdlusveebisaidid
- Ei puuduta füüsilisi kaupluseid

Teave peamiste parameetrite kohta

(§ 17 lg 2¹)

- Kohustus esitada teave peamiste parameetrite kohta, mille alusel kujuneb tarbija otsingu tulemusena esitatav pakkumiste järjestus.
- Juhul, kui pakutakse võimalust otsida erinevate kauplejate või tarbijate pakutavaid kaupu või teenuseid. Ei kohaldu: oma kaupu müüv e-pood.
- Sõltumata sellest, kas tulemuste eest on makstud või ei.
- Teave peab olema esitatud selgelt ja mõistetavalt teabe edastamise vahendile kohasel viisil.

Arvustused

- Tuleb näidata, kas ja kuidas kaupleja tagab, et arvustused on kaupa või teenust tegelikult kasutanud või ostnud tarbijate tehtud.
- Keeld väita või jätta mulje, et kaupade/teenuste kohta esitatud arvustused on kaupa/teenust tegelikult ostnud või kasutanud tarbijatelt, kui selle kontrollimiseks ei ole kaupleja rakendanud mõistlikke ja proportsionaalseid meetmeid.
- Keeld esitada libaarvustusi või väärkasutada tarbija arvustust

Hinna alandamine

Muudatused hinna alandamisest teavitamisel

- Kauba hinna alandamise teates märgib kaupleja hinna alandamisele eelnenud varasema hinna. (TKS §7 lg 61)
- Erandid ja see, kuidas täpsemalt määratleda varasemat hinda eraldi määruses „Kauba ja teenuse hinna avaldamise ja kauba hinna alandamisest teavitamise nõuded“

Varasem hind. Üldreegel

- Varasem hind on vähemalt 30 päeva jooksul enne hinna alandamist kaubale kohaldatud madalaim hind.
- Tegemist ei ole allahindlusperioodi pikkusega!
- 30 päeva jooksul võib teha mitu hinnaalandust
- Arvesse lähevad kõik allahindlused sel ajavahemikul, sh lühiajalised allahindlused, nt „must reede“
- Arvesse ei lähe:
 - ✓ kliendipakkumise hind,
 - ✓ kauba omaduste halvenemisest tingitud alandatud hind,
 - ✓ koguselise soodustusega seotud hind.

Erand: uus kaup

- Uus kaup, mida kaupleja on pakkunud 30 päevast lühema aja jooksul
 - > **Varasem hind: vähemalt 7 päeva madalaim hind**

! Tegemist ei ole uue kaubaga, kui kaupleja hakkab pakkuma sama kaupa uuesti pärast mõningast katkestust, nt pärast laovarude ajutist ammendumist või kui tegemist on hooajakaubaga.

Erand: riknev kaup

- Kaup, mis oma olemuse või töötlemistaseme tõttu vananeb või rikneb kiiresti ning muutub müügikõlbmatuks eeldatavalt enne 30 päeva möödumist arvates kauba pakkumisele panemisest.

-> Varasem hind: kauba esialgne alandamata müügihind

! Juhtumipõhine hindamine. Aegumistähtajast ei piisa.

! Kiiresti riknevaks või aeguvaks kaubaks ei ole hooajalised rõivad või jalatsid, mida soovitakse realiseerida hooaja lõpus.

Erand: järk-järguline allahindlus

- Ühe kampaania raames alandatakse kauba hinda ilma katkestuseta järk-järgult ->
-> **Varasem hind: iga alandamise korral varasem hind, mis kehtis enne esimest hinna alandamist**

Nt: enne allahindluskampaniat on üle 30 päeva kohaldatud kaubale hinda 100 eurot. Kampania alguses teavitatakse allahindlusest 40% ja sellele järgneb allahindlus 60%. Mõlemal juhul on kauba varasemaks hinnaks 100 eurot.

Kuidas varasemat hinda näidata?

- Seda ülevõetavad muudatused ei reguleeri
- Oluline on, et tarbijat ei eksitataks ning ta saaks aru, milline oli kauba vähemalt 30 päeva madalaim hind ja millise hinnaga praegu pakutakse.
- Varasema hinna kohaldamisperioodi ei pea näitama

Trahvimäärad

Kõrgemad trahvimäärad ja uued koosseisud

- Direktiiv kohustab liikmesriike kehtestama karistusnormid, mis on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Laiaulatusliku rikkumise või liidu mõõtmetega laiaulatusliku rikkumise korral (kahjustatakse tarbijate kollektiivseid huve mitmes liikmeriigis) peab trahvi maksimumsuurus olema vähemalt 4% kaupleja aastakäibest või vähemalt 2 miljonit eurot.
- TKS-is uued väärteokoosseisud: tarbijat ebamõistlikult kahjustava tüüptingimuse kasutamise eest ja teatud võlaõigusseaduses sätestatud nõuete rikkumise korral. Nt lepinguelse teabe andmise kohustuse rikkumine (trahv kuni 400 000 eurot)
- Edaspidi kõrgemad väärteo eest ettenähtud rahatrahvi ülemmäärad:
 - kehtiva 50 000 ja 32 000 asemel → 400 000 euron
 - kehtiva 2000 asemel → 40 000 euron

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Aitäh!

Merike Koppel, merike.koppel@mkm.ee

Kristina Jerjomina, kristina.jerjomina@mkm.ee